Д. хор. Марневич

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. II. | УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК | ЧИСЛО 43/57/

Ріміні — неділя 3. XI. 1946 — Італія

Ф.70. ЛИСТОПАДОВА ВЕСНА

Ніч - Осіння,
довга,
безнадійна ніч.
Лінива мла окутала доми.
Розсипалась кругом туманом сіним.
Льви дрімали сном
На стійці біля [illegible]ства. Із ними
Дрімало все. Дрімав
Ввесь княжий Львів столичний.

Далеко за горами
Вже день вставав,
Де сонні очі
Протерло сонце.
Темній ночі
Спішив на зміну
Молодий світанок.
Мли серпанок
Повільно уступав.

І все завмерло у свойому русі.
І день -
І сонце -
І світанок -
Затрималися здивовані в дорозі.
Бо досі щось нечуване сталось:
- Вони спізнилися усі...

Бо з мряки тьми
Вже Новий день вставав,
Сходило Сонце Золоте,
Синіло Небо.
Сонне місто збудив широкими крильми
Могутній прапор.
Льви
Віджили. Загриміли
Потужнім ревом: - Вільні ми!

\+ + +

Із листопадової мли
Зродилося Нове Життя.
Крізь тьму
Всміхнулася до львів
Весна...

ДУМКИ НА ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ...

Осінь холодними ранками стелиться, всміхається лагідно погідними днями й розпускає золотисті коси в блесках заходячого сонця. Над поораними скибами стелиться бліда мла. На колючках іржавої огорожі снується " бабине літо ", а ніччю, ударами холодної бризи, вдаряє по шатрах вітер. Тиха монотонність оволоділа таборо...

А колись нам, і напевно тепер, в такі осінні дні, дітворі на волі під гомінкий зов дзвінка шлях до школи поклався. Сміються ясні кімнати школи безжурним діточим співом, а в очах блищить таємний чар нового навчення...

Це там, на волі! А ми тут, забрані насильно й відмежовані від світу, переживаєм це саме. Табор, що в цьому на мацінькому клаптику італійської землі замикається життя девятитисячної маси чоловічих голов! Нежадана дійсність після воєнної хуртовини запрягла й нас до нормального життя.

І якраз у цю осінню пору інстиктовно школа кличе нас. А хто ж це дітвора наших шкіл?

Коли після навчання поглянете, хто виходить із школи, немало будете здивовані.

Із неповно-середньої школи идуть повагом не юнаки з книжками, а мужчини, що оставили вже за собою тяжко пройдений шлях життя на самостійному змаганні за власне буття. І ще сьогодні навчання стало для них життєвою потребою, тут, на чужині, щоб оволодіти новими цінощами знань.

А день 12. жовтня 46.р. був святочною маніфестацією молоді середніх шкіл. У святочному настрої станула до Служби Божої, що започаткувала новий шкільний рік, молодь Технічного, Педагогічного, Торговельного Ліцеїв, Гімназії й Рільничої школи. В скупченій увазі станули біля неї професори й виховники. Груди хвилювали від радости й не можна було очей відірвати від цього виду. На молодих обличчях виднів суворий спокій і горіла в очах свідомість завдання.

В Технічному Ліцеї, на мірничому, електротехнічному, машино-будівельному, лісовому й агро-технічному відділах, згуртувалась молодь, що в майбутньому стане авангардом нашого технічного світу; Педагогічний Ліцей призвав на навчання адептів, що віддати прагнуть своє знання і вміння для виховання нового українського покоління; Торговельний Ліцей випустить у світ юнаків, що згодом стануть у лави робітників наших господарських й економічних установ.

Традицію своєї наукової поваги продовжує Гімназія, що й в цей шкільний рік дасть нашій еміграції новий гурт інтелігенції, дозрілої вже на чужині. Молоді абітурієнти підуть на високі чужі школи, щоб змагатися з чужинцями за першенство в науці. Для широкого загалу таборовиків виправдала й заспокоїла пекучу потребу Рільнича Школа. Завдання її-виховати на еміграції людину, з практичною освітою, створити кваліфікованого робітника в лісі, городі, саді, в молочарні, в пасіці і парні.

Життя здорової нації подиктувало вітці скитальців свої важкі закони на італійській землі. Не відібрали охоти до праці і злі вістки про рідних, що приходять з краю, і нагінка ворогів, що стремлять всіми засобами їх знищити. Побіч робітника, що виходить ранком на працю, за дроти, побачите наших службовиків, що в таборових установах для нас виконують свої обовязки, зустрінете учнів, що з книжками спішать до школи. Табор дише нормальним ритмом праці. Бачиться, що ніхто не сидить бездільно, а кожний знайшов собі зайняття, як перед тим у своїй рідній місцевості. А всі віком однакі і чола однако поорані журбою непевних днів, за рідних, що розкинені на поталу судьби по цілій Европі. І в кожного в очах побачите впертість, а з уст одне слово: "витриваємо".

Яка мета нашої школи?

В першу чергу дати молоді обєктивне знання, віддалене від цих понять, що ставляють його на службу клясової чи тоталітарної боротьби і структури держави. В науці хочемо дати молоді змогу пізнати чисте знання, поглибити його правдивий зміст і використати його для життєвих потреб, своїх та загалу. З якою відразою приходиться згадувати недавнє, насильно нам накинене навчання червоного й чорного імперіялізмів та його ідеологій, що калічили душу й розум нашої молоді, служило лиш для поглиблення расової або клясової ненависти між людьми.

Друге завдання-в рамах найдоцільнішого навчання дати стільки знання щоб завжди і всюди пригодилось у житті, у практичному веденні, або в дальшому його поглиблюванні. Тому при навчанні цілий натиск кладеться на ті речі з науки, що є вартісні й конечні, а тим самим корисні. А оволодіння ними вимагає величезних зусиль і накладу праці, однаково від викладачів, як і від учнів.

Третє і найважніше - це виплекати людину праці, зараз так потрібну у побудові нашого життя на скитанні, а впарі з цим закріпити в любові до рідної культури й у всіх ділянках науки поставити її на основах шляхетного суперництва у змаганні за першенство в людській цивілізації. В молодечих поривах визначити характер доброго громадянина, побудований на вікових демократичних концепціях, що в свому заложенні оперті на християнську етику. Для цих кардинальних напрямних в науці й вихованні, що мають оволодіти цілою істотою нашої молоді, підібрано й зладжено окремі програми. Вони для кожної школи виготовлені за взором програм західньо-европейських наукових заведень, головно італійських і англійських, тому позем навчання рівний цим школам, однак рішуче примінений до нашої психіки й менталости. Саме навчання оперте виключно на викладі, або конспекті викладача, що має для використання й підготовки різноманітні підручники з даної дисципліни. В цім саме проявляє викладач глибоку пильність, вміння й мистецьку інту

diasporiana.org.ua

ацію, коли вибирає й подає учням це, що являється ядром знання в досконалій синтезі. Із сторони учня вимагається повного засвоєння поданого матеріялу і вдалого його примінення в розгортанні нових научних знань.

Які матеріяльні засоби для цього інтеллектуального розвитку нашої шкільної молоді? Відповідь проста: табор, що колючою мережею дротів відділює нас від усіх приман, а зараз-нужди суспільного повоєнного життя, ненароком ощаджує нам турбот про основні життєві потреби, як харч і одяг, що зараз, в „нормальних" умовах, є змістом життя. Однак тут мусимо ствердити, що для тяжкої науки цей харч невистарчальний, і всі зусилля кладемо на це, щоб його норму підвищити. Тут в основному вирішальний вплив буде мати позитивна постава наших зверхніх чинників, що в куртуазії склонні приймати наші осяги до відома. Найважнішою із усього є допомога Укр.Ком. в Римі, що оформлює пожертви заокеанських братів у доставі учбових матеріялів, або в передачі надісланих речей. В цій допомозі з'ясовується якраз наш ефект праці, і без неї ввесь наш труд був би лиш голословним базіканням.

На порозі шкільного року годі говорити про майбутні висліди. Стверджуємо один позитивний факт, що з минулорічної діяльности різних курсів табор перейшов на нормальні програми шкіл і взявся їх солідно виконувати. Це явище зліквідувало цю сезоновість, що розпливалась більше у широкій плиткості, як глибині поданого матеріялу. Що школи будуть працювати повний шкільний рік, запоруку дають 1/певність, що будемо зимувати на місці, 2/що У.Д.К. забезпечив нам пляново постачання шкільних матеріялів і покриття видатків на найконечніші научні потреби, 3/ентузіязм нашої молоді, яка, вільна від міражів вигідного повоєнного життя, хоче вчитись, 4/серйозна постава наших наукових сил до проблеми, що входить в ділянку національного виховання й освіти, 5/здецидована й повна зрозуміння допомога Команди Табору, від самого команданта до звичайного робітника, що працюють при будові шкіл, а всі в глибокому зрозумінні, що спільними силами здвигається нові культурні осередки, для свого добра.

Яка кількість учнів наших шкіл? На десять таборовиків - один ходить до школи, коли прочі симпатизують з ним і шанують його за його труд і охоту вчитись.

В загальному, для досвічених викладачів один кольоральний здобуток - в досвіді й практиці здійснювання ідеалу правдивої української школи. Бо ж незаперечним є, що викладач української мови не лякається сказати правди про наших письменників і читати їх в оригіналі, а історик ніколи не замовчить історичних фактів про те, до колись нахабно наказувала ворожа влада і змушував до злого навчання чужий режім.

Скромно можемо сказати: „на скитальщині кладемо підвалини під нову нашу школу, що її світлу будівлю будемо завершувати в нашій державі . Це школа, що в своїй побудові зважає наші культурні здобутки з досягненнями культурного демократичного заходу. Скептикам і людям зневіри відбере злу мову вид, коли прийдуть між нашу молодь і поглянуть на неї. Бувші вояки в умовах невідрадної шатрової обстановки знайшли правильний шлях для дальшого розвитку власних інтеллектуальних поривів і сірій монотонії життя протиставили вічно правдиву життєву девізу: „Не для школи, а для життя вчимося!"

В.Д. НАВКОЛО ВИСТАВКИ „МАЛАХІЯ"

Як ми довідалися з часопису "Українська Трибуна", в м.Авсбурґу, 28. вересня ц.р., ансамбль українських акторів під мистецьким керівництвом В.Блавацького, виставив відому пєсу М.Куліша "Народній Малахій". В розмові з рецензентом, сам автор постави й виконавець головної ролі Малахія Стаканчика - В.Блавацький сказав:

"Пєсу знаю ще з "Березоля" 1926.р. Тоді я грав Кума. В першій редакції "Малахій" дійшов тільки до генеральної проби, а потім Куліш і Курбас мусіли дещо скреслити. І щойно тоді її виставлено в Харкові. Правда, вона йшла недовго, бо опісля прийшла третя редакція, очевидно не з власної волі автора й режисера. У постанові пєси я користувався її першою редакцією... Праця над "Малахієм" була нелегка... Ми не сміли зійти на побутовий тон, хоч це можна було зробити дуже легко. Стилізація й відхід від натуралізму, і впарі з цим театральність, - ось що було нашим завданням."

Після 19-тирічної перерви, "Народній Малахій" зявився знову на сцені. Пригадуються мимоволі слова М.Хвильового за театральній дискусії 1929.р., який, говорячи про "Народнього Малахія", вказував, що "саме такі пєси роблять в театрі епоху." Сам Куліш виясняв ідею "малахіянства", як нереальні "голубі мрії" відірваного від життя фантаста, як "нашу національну хворобу" український "неоідеалізм", "певну ідеологію, що житиме, аж поки не перестане точитися боротьба поміж матеріялізмом та ідеалізмом"...

Герой пєси Малахій Стаканчик, дитя малоросійської провінції. Коли відбувалась червона революція, він утік від неї й на два роки замурувався в чулані, студіюючи твори марксистів. Вийшовши з нього, він попадає до психіятричної лікарні в Харкові й вирішує звідти реформувати світ по-свойому. Привернувши на всою сторону божевільних хворих, а також нормальних людей - доньку Любу й санітарку Олю, Малахій іде реформувати світ. Тримається також його й Кум, але виключно тому, що за програмою Малахія йому зовсім добре житиметься. Насправді ж він несе на кожному кроці розклад та руїну й, нарешті, приходить в апотеозі пєси до будинку розпусти...

Тут уже натяк був надто прямий на офіційну українську дійсність. Журнал марксистської критики /1928.р.ч.5./ зазначив, що глум "Малахія" цілить не в реформатора людини", а об'єктивно в будівників соціялізму". За її словами, Малахій бачить в совітськім Харкові " тільки тюрми, штики та бурделі" й римує легко "Радянська Україна - повія". Далі вказується, що герой пєси, як реформатор, не подає програми "оновлення", а тільки негативну критику дійсности.

Пєса викликала тоді величезну дискусію. Зацікавився нею й Микола Скрипник, зазначивши, що "Народній Малахій" був вагітний тінями фашизму."..

З цим содаліризувався Андрій Хвиля, говоривши, що "автор "Народнього Малахія" вклав антипролетарські прокляти в уста Малахія Стаканчика. Крізь настрої напівбоже - вільної людини, що повинна робити враження смішне, бачимо постать трагічну, що подекуди, поруч зо смішним, сказала слова, скеровані своїм лезом проти диктатури пролетаріяту. Це був твір того ж гатунку, що "Вальдшнепи" Хвильового."

Кликання Малахія у "голубу далечінь" примусило критиків зупинитися на цьому, шукати різних пояснень. Так письменник Юрій Смолич говорить:

" Малахій - "продукт": продукт якихось соціяльних передумов, але людський облік його приймаємо умовно. Умовно, як і всяке інше сценічне оформлення, бо, цілком очевидно, подибуємо тут цікавий, на багатьох видатних мистецьких творах випробуваний, спосіб персоніфікації"... М.Куліш для персоніфікації цього образу вибирає химерну оболонку божевільного й діягнозує його, як параноїка. Звідси вся концепція, і хто слухає Малахія, хто, нарешті, розуміє його? Тільки мешканці Сабурової дачі /Харківський Кульпарків - В.Д./, тільки там Малахій знаходить "вірнопідданих", в цьому й сенс Малахієвих проєктів реформи людини: виходить, що, за його проєктами, з людини має вийти " вірно підданий, а сам він над ними, Малахій Перший. Так розуміє Малахій "даль голубого соціялізму"...

Від цього найправішого "самодержавницького" тлумачення Малахія, з його "голубими мріями", критика переходила й надто ліворуч. Так, наприклад, Леонід Скрипник зазначив, що " Кулішів Малахій - це Дон-Кіхот не від комунізму, а лише від одного дрібненького квазі - комуністичного ухилу. Цей ухил ми памятаємо, - він підчас свого існування мав назву "негайного соціялізму". Малахій - типовий негайний соціяліст". Як відомо, ЦКВКП/б/, засудивши цей ухил, швидко потім скористувалась ним для переведення примусової колективізації...

Найбільш прямолінійно відповів на адресу Малахія Борис Коваленко: - "Народній Малахій править за символ української національної ідеї й заразом за шукача вищої правди, "реформатора людини"; він потрапляє в безнадійні противенства з радянською дійсністю, натрапляє на зневагу до себе й до своїх "гуманних" ідеалів. Поміж Малахієм і радянською дійсністю - колізія і цю "трагічну колізію" широко використовує автор для сатиричних моментів проти радянської столиці і задля такого сатиричного трактування радянської дійсности в цілому, змальованої у вигляді дому розпусти, тощо. Основна ідея трагедії - несумісність українського "національного духа з принципами комунізму, цебто дано "художню ілюстрацію" до відомого нацдемівського /націонал - демократичного/ твердження про чужорідність комунізму для даної "самобутньої" нації"...

Правда була за Б.Коваленком... Що могло звучати більш іронічно, як фінал пєси, з приходом головної дієвої особи до будинку розпуст. ...Так уявлялася авторові совітська дійсність, і вона дійсно натрапляла в безнадійні противенства, в трагічну колізію з тим, чого хотів сам Малахій... А він прагне вивести людей туди, "де зоріє небо й голубіє земля, де за обрієм співають на золотих сіделках голубі будимирі, соціялістичні півні."..

В цьому сенс , малахіянства", українського "неоідеалізму", і він дійсно зараз життєвий, бо вже розпочалася нервова боротьба поміж матеріялізмом та ідеалізмом...

В гостру фазу цієї боротьби поміж гуманізмом та варварством на нашу сцену знову з'явився "Народій Малахій", і зявився до речі... Постава напружує всю нашу увагу, бо ми чуємо, що дійсно незабаром за обрієм заспівають на золотих сіделках голубі півні й возвістять кінець страшної ночі...

ПІРАМІДИ

Багато пишеться і читається про піраміди, але не як вони були побудовані, лишається й нинї глибокою тайною. Єгиптяни при своїй примітивній техніці не мали підойм, бльоків, не знали коліс, не мали вагонів. До праці вживали тільки вальців, линв, санок, доземиць і поземиць. Надвартісним у них було це, що мали необмежену кількість невільників і знали добре математику. Розпоряджаючи тими можливостями 5 000 років тому побудували величаву піраміду в місцевості Ґіза, 8 км на захід від Каїра - правильну геометричну бриду, величавих розмірів. До побудовання тієї найтяжчої будови на світі зужили 5 700 000 тон каменя. Піраміда побудована з 2 300 000 тесаних брил жовтавого вапняка, пересічного тягару однієї 2,5 тони. Її дозема висота була спочатку 146,2 метрів, а зараз-136,8 метрів. Як банимо, вона на 46 метрів вища від вежі Собору св.Павла в Льондоні. Кожний з її трикутних боків високий на 172 метрів, довжина підстави - 226 метрів. Кут нахилення-51°50'. Закриває площу 25,607 квадратових метрів і містить в собі около 2,5 мільйона кубічних метрів каменя. Обчислили, що з того матеріялу можна б побудувати місто, яке змістило б 120 000 мешканців. Якщо б хотіли збу-

дувати таку піраміду сьогодні, при примітивні останніх механічних і архітектонічних здобутків. Це коштувало б ЦА мільйонів фунтів стерлінгів і 10 років праці 3 000 людей.

Ця піраміда - це великий пам'ятник невільництва, жахливої тиранії великих володарів старинного Єгипту.

Згідно з Геродотом /450 літ перед н.Е./, який залишив найстарший опис піраміди, 100 000 людей протягом 12 років працювало над її будовою. Що величезну гробницю зроблено не це, щоби сховати мізерні останки Фараона Кгуфу, чи пак Хеопса, з IV. династії, який помер на яких 2 700 років перед початком нашої ери.

В старинних часах називали піраміду "Хкгоф, кгуфу"- кругозір Кгуфу. Правдоподібно, Хеопс не походив з королівської, але з провінційної родини середнього Єгипту. Не вдалося також устійнити, як дійшов до влади.

Першу піраміду побудував в Єгипті 3000 років скоріше. Плянував її Імпотей, будівничий і фаворит на дворі фараона Зосера, з III. династії /2 780 - 2 720 р.д.д./. За часів фараона Кгуфу староєгипетська культура осягнула вершок розвитку і оригінальности. Завдяки розмірам і монументальність, яких дотепер не знала історія. Ця будова, як зрештою все інше в Єгипті, був зумовлений припливом Нілю. Щороку, протягом трьох місяців приливу, доставляли 100 000 тратвами матеріял з каменьоломів у горах Тура - приблизно 5 брил каменю денно.

Як поступало будівництво - тяжко собі уявити. Чи єгиптяни прибудовували велику рампу до одного боку, чи до всіх боків? А може збудували спіральну рампу довкруги цілої будівлі? Можливо, що рамп взагалі не було, а невільники втягами брили линвами.

Гострий кут піраміди, як внутрішнє розміщення, крипт, дозволяє припускати, що в час будови піраміду два рази підвищували, при цьому не поширювали відстави. Хеопс, спочатку скромний володар, плянував побудувати низьку піраміду, яка б покрила підземельний гробовець. Однак, в міру росту будівлі, зростали амбіції тирана. Коли гробівець був уже викінчений і над ним виросли верстви каменя, наказав зробити інший гробівець над поземом землі, який сьогодні називається "Криптою Королевої". Вже по закінченні будови, Хеопс знову змінив плян: наказав збудувати для себе крипту вище. До приміщення вели з-зовні два вентиляційні проводи. Коли в гробівці зложили тіло фараона, коридори і вхід забльокували камінням. Тисячі років тому грабіжники вдерлися до нутра і ограбили його зі скарбів. Так само обдерти поверхню піраміди, яка початково була покрита алябастровими плитами.

Загалом у старинним Єгипті й Судані побудовано 70 пірамід; 30 залишилося до сьогодні, інші не встоялись дійству часу. В долині Гіза находяться 3 піраміди: Кгуфу, Кгафа, і Менкавра. Входи до всіх звернені на північ. Коло кожної з них містилися гробівці членів королівської родини і величавий монумент - сфінкс.

Пірамідологи думають, що, приймаючи міру одного каля за рік, з розмірів гористих пасажів і королівської крипти можна відчитати сучасну історію. Згідно з тією теорією, закінчення війни приповідали на березень 1945.р., отже ледви з двомісячним приспішенням. Кінець нашої цивілізації, згідно з тим обчисленням, мав би прийти коротко після початку атомової ери - в 1953.році.

В.Журбенко ДЕ ВОНА?

- Доню, доню! - просила мати, вигладжуючи при столі білля, - Я таки чомусь боюся за тебе, особливо, коли ти сама виходиш з дому, а до того ще й вечором. Тепер війна, дитино! Найкраще сидіти в хаті, зокрема дівчатам.

- Як же мені сидіти в хаті, мамо, коли в мене стільки справ неполаднаних. Ви, мамо, також були такою самою дівчиною, як я зараз, і також виходили заміж, то ж знаєте, скільки то все нових і нових клопотів насувається на голову. А так хотілось би ще погуляти разом з товаришками, безжурно й весело; бо по весіллі прийде інша журба, тоді вже не буду такою спокійною, як коло вас - виправдувалася Ганя.

По кутках кімнати помалу розсідався вечірній сумерк. Тільки в одному куті лопотіло-тріщало полумя вогню, немов сердилося що йому на жир кидають вогке дерево.

Ганя встала, відложила шитво й підійшла до вікна.

- Темно вже й не можна дальше вишивати. Давайте, поможу вам складати білля, - і взялась помагати матері.

- Знаю я молоді роки, доню, знаю. Але чомусь моє серце дрижить за тебе. Боюся, щоб якого лиха не було. Вважай на себе. Ох, щоб так скоріше вже весілля, а тоді нехай би вже Петро журився тобою - говорила, відставляючи залізко.

- Надоїла вам, мамо. Хочете вже мене позбутися? - з докором запитала Ганя. - Ще тиждень - і будете спокійні.

- Ех, діти, діти. Чому ви не розумієте своїх батьків? - нарікала мати. - Ви не знаєте, скільки небезпек чекає на вас на кожному кроці. Вам усе здається, що батьки замало дбають про вас, забагато заборонюють. Забуваєте, що ви є найбільшою турботою батьків.

- І чого ж ви мені це говорите, мамо. Хіба говорила я вам коли, що замало дбаєте про мене?

Мати не відповіла нічого. Вона зложила білля до шафи, й обі з донькою підійшли до вікна. Надворі клапотями падав сніг і мягким пухом покривав вулиці, хідники та дахи домів. У хаті панувала тиша й мати з донькою потонули в задуму. Тільки вогонь сердито тріщав у печі.

Мати відвернула свій зір від засніженого міста і глянула на доню. Раділа, що дочекалася чесних дітей, яких їй інші матері заздрять. - Ось ще тиждень і найста за донька, Ганя, виходить заміж - думала. - Це радість для батьків дочекати вінчання своїх дітей.

Легкий стукіт до дверей збудив доньку й матір з задуми. На порозі хати зявився молодий мужчина.

- Добрий вечір! - поздоровив.

- Добрий вечір, Петре, - промовила мати. - Добре, що ти прийшов, бо Ганя вже затужила за тобою.

Петро привітався з матірю й підійшов до Гані. Глянув у її засоромлені очі й запитав:

- Чи дійсно тужила?

Ганя подивилась на Петра. Була щаслива, що він прийшов і знову є коло неї. Їй хотілося кинутися йому в обійми і, замість відповіді, поцілувати його кріпким поцілунком. Та напроти них стояла мати, й Ганя опустила очі.

- Ви поговоріть собі, діточки, а я піду до кухні - сказала мати. - В мене робота, треба вечерю приготовити. - ще раз глянула на них і, згадавши свій молодий дівочий вік, усміхнулася. Підійшла до дверей, включила світло й вийшла. Ще двері не зачинилися якслід за матірю, як Петро держав уже в обіймах свою наречену й цілував її запашні рожеві уста.

- Яка я щаслива, що ти прийшов, коханий! Мені здається, що рік тебе не бачила - говорила Ганя Петрові.

Петро звільнив Ганю з обіймів, підвів до отомани й посадовив біля себе.

- Ще тиждень, кохана, а тоді ми завжди будемо разом. А зараз я не міг скоріше прийти. Сама знаєш скільки клопотів, а крім того, за два дні у мене уродини. Кінчаю двадцять чотири роки.

- Так, правда, коханий, а я й забула, що зближаються твої уродини. Але ж бо ти старий уже, я не хочу такого старого - пустилася Ганя. Та зараз уже злякалася своїх слів. Схопила Петра за руку та склонила голову на його рамя. З увагою дивилася на його обличчя та слухала його слів. Притулилася до нього так близько, наче боялася, щоб хтось не забрав його від неї. Бажала, щоб він остався назавжди біля неї, щоб більше не відходив.

А Петро оповідав їй, золотистою ниткою снував пляни про майбутні щасливі дні. Ганя слухала й розуміла, що кожне Петрове слово - це вияв його гарячої любови до неї, але її дівочим наївним бажанням було ще раз і ще раз почути з його уст слова кохання.

- Кажеш, що ти щасливий, що береш собі мене за дружину, за подругу життя, коханий?

- Хто зна, скільки разів питаєш мене це саме, і я завжди мушу давати тобі цю саму відповідь. Я кохаю тебе, Нусенько, і щасливий, що Всевишний судив нам зажити вдвійку. Я задоволений з цього, бо нераз ставив собі питання: чи доведеться мені мати за подругу життя цю, яку вибере собі моє серце. Я дякую Богу, що Він вислухав мої молитви і дав мені тебе, моя кохана.

- І я щаслива, Петрусю. Але мені все ще здається, що те наше щастя дуже далеко від нас. Мені чомусь важко повірити, що до нашого весілля лишився ще тільки один тиждень. Ох, доб тільки вже швидше прийшов той день...

* * *

Ганя нашвидку одягала хутро.

- Треба чимскорше йти, бо вже смеркає, а то знову мати почне дорікати, що сама виходжу - говорила до себе, приглядаючись ще раз у дзеркало, та поправляла волосся. - Тільки треба скоро, скоро, щоб на сьому вернутися ще заки Петро прийде. Не гаразд самій іти, але чомусь мені склалося так , як хотіла. А піти треба. Треба купити Петрові дарунок на уродини... Так, можна йти - і вибігла скоро з кімнати.

Надворі на замерзлу верству снігу налягав вечір. На місто падала морозна зимова ніч. Ярко мерегтіли зорі на небі й посміхались із блідих світел електричних ламп вулиці.

Ганя вийшла з хати й попрямувала до центру міста. Під ногами скрипіли грудки замерзлого снігу, що ще лишилися на хідниках. Ганині думки кружляли коло однієї з крамниць, де вона зможе купити дарунок на уродини коханому. На вулиці ніде ні живої душі, тільки електричні світла кидали на землю тіні стовпів.

- Ще дві вулиці - й буду в крамниці - думала. - Доб тільки швидше. І добре, що Петро не пішов зо мною. Краще, що це буде для нього несподіванкою.

Ось і ріг вулиці. Ганя звернула направо. Ще ця вулиця, а потім наліво - і в крамниці. Вона старалася ступати якнайтихіше, але замерзлий сніг всетаки зілсно скрипів під ногами. Раптом почула за собою якісь пожвавлені кроки. Хтось ніби доганяв її. Хотіла оглянутись, подивитись, хто це так спішить, але щось здержувало її. Чула, як мурашки побігли по спині, й приспішила кроку.

Тимчасом кроки рівнялися з Ганею. Якийсь прохожий спокійно проминув її й навіть не звернув на неї уваги

- І чого я так налякалася - питала сама в себе, але відповіди не могла знайти. - Це мати перелякала мене своїми оповіданнями. -

Вулицею, сюди й туди, ходили люди. Чим ближче до центрум міста - рух більшав. Перед нею простягалася широка вулиця, з рядом світел посередині. З другого кінця вулиці вирнули два ясні світла рефлекторів, що все швидше летіли вдолину, в напрямі, звідкіля йшла Ганя. Це їхала особова автомашина. Вона не їхала, але летіла, мов стріла.

Гані стало ще лекше на серці. Рух вулиці додавав їй відваги. Хоч близько неї не було нікого, то все ж був рух і небезпека минула.

Автомашина котилася по засніженому асфальті і, докочуючись до Гані, звільнила ходу й зупинилася. З неї вискочило двох високих людей у німецькій уніформі та один цивільний. Один з військовиків, високий мужчина, зо срібним шнурком та трупячим черепом на шапці, підійшов до Гані та поздоровкався. Ганя глянула на нього й пізнала. Це був Кугельман, старший на ґестапо. Вона відповіла чемно на його поздоровлення та

відступила вбік, щоб зробити йому дорогу.

В цій хвилині хтось ззаду накинувся на неї. Заткав їй уста й повалив на землю. Бачила, як лукаво всміхнувся Кугельман. Це було для неї таке несподіване, що вона отямилась аж в авті. І тут вона відчула на собі шнури, що безжалісно впризалися в руки й ноги. В цій хвилині гнівно загуркотів мотор і машина понесла Ганю в невідоме. Хотіла кричати, просити рятунку, але голос її залишився під кнапом, який закривав її уста. Дико сміявся побіч неї Кугельман та його товариші. Намагалася зобразити своє положення, але не могла зібрати думок. Вони безладно насувалися одна за другою, кожна інша, кожна страшніша.

– Ох, якби тут Петро! Він визволив би мене з кігтів цих диких звірів. Петре, Петрусю, ти не знаєш навіть, де твоя кохана... Ох, коли б ти знав. Мамо, мамо, що я наробила, чому я не послухала тебе... – шептали під кнапом уста.

Вкінці машина зупинилася. Ганя глянула крізь вікно й побачила станицю Гестапо. Шофер відчинив важку залізну браму, й вони заїхали на подвіря.

–"Ні! Вір зіщо цу гавзе! – промовив Кугельман, висідаючи з авта. – Забирайте її до мене, нагору, а там розглянемо нашу добич.

Посіпаки кинулись до Гані, щоб її забрати з авта та знести туди, куди наказав їм старшина. Ганя зібрала всі свої сили, щоб опертися, щоб боронитися перед дикунами. Та шнури ще гірше вдалися в тіло і кожний рух спричиняв новий біль. Вони безмилосерно витягли її з авта й понесли по сходах нагору. Всі спроби оборони були безуспішні. Брудна німецька лайка пригадала їй, що в неї немає власної волі, що вона в ясирі, тільки не в татарськім, а німецькім. Її грудьми потряс розпачливий плач, але він загубився в заткaних устах і не видобувся назовні.

Вкінці поверх. Ще пару кроків – і посіпаки внесли Ганю до кімнати та положили на отомані. Вона закрила з розпачі очі. Не могла дивитися на людей, що напосілися на її дівочу честь, на її тіло.

Кугельман, випровадивши своїх посіпаків, замкнув двері на ключ, підійшов до отомани, на якій лежала Ганя, бліда, як крейда, та присів. Вийняв цигарку, запалив і пустив з уст сині кільця диму. Хотів розпочати з Ганею розмову, але боявся зняти з уст кнап, щоб не кричала.

– Як почуваєшся, дівчино! – заговорив вкінці.

Ганя відкрила очі й глянула на нього. В очах Кугельмана відбивались підлість і підступ. Він задоволено всміхався.

– Я відкрию тобі уста, – говорив по польськи, – коли не будеш кричати. Знай, що й так твого крику ніхто не почує, крім моїх людей. А коли б навіть і почув, то й так не прийде сюди. без мого дозволу.

Ганя знову закрила очі. Думала. Їй так хотілось довідатися про свою долю... Бажала знати, що її чекає. Глянувши на нього, побачила допитливий зір. Кивнула головою на знак згоди.

Кугельман нахилився над Ганею і розвязав їй уста. Ганя лекше вдихнула в себе повітря.

– Чого ви від мене хочете? – запитала з плачем.

– Ге, ге, ге! – всміхнувся Кугельман. – Хіба ж ти така невинна, що дотепер не знаєш, що я від тебе хочу? Смішна! А знаєш відколи я на тебе полюю? Мені здавалось уже, що я тебе не здобуду, але сьогодні сам чорт хотів, щоб я поїхав на пю вулицю. І я не вірив своїм очам, побачивши тебе. Не вірив, що це ти. Я думав, що мої очі помиляються, однак ні! Це була ти, і зараз я маю тебе ось тут, на мою радість і втіху.

Ганя слухала терпеливо його слів, а невгасимий біль давив її груди. Вже знала, що він хоче від неї, і гірко заплакала.

– Не плач, це й так нічого не поможе. Ти краще послухай мене й піддайся добровільно моїм бажанням. Не думай, що я цілими місяцями вганяв за тобою на те, щоб зараз тебе святошкою випустити. Ти схочеш, чи не схочеш, то таки будеш належати мені, так довго, скільки я собі цього забажаю.

У Гані на чолі виступив піт. З жалю покотилися сльози, й вона важко хлиптала.

– Пане, пустіть мене, я вас прошу. Я нікому ні словечком не згадаю про це, що ви напали на мене на вулиці й забрали сюди. Пустіть, хай мої батьки не турбуються про мене. Пустіть мене до нього, до мого коханого Петра!

– Ні, цього ніколи не буде! Але давай, я здійму з тебе хутро. Тут тепло й тобі робиться жарко – кинув, замість відповіді, Кугельман і взявся розвязувати їй руки, щоб знати хутро.

– Ні! Ні! Я не хочу. Лишіть мене одягнену, мені краще так.

Та Кугельман не звернув уваги на її прохання. Він розвязав їй руки й почав розпинати хутро. Ганя задержала віддих. В одній хвилині підняла вільну вже руку і з усієї сили вдарила Кугельмана в лице. Кугельман скипів. Кількома ударами успокоїв Ганю та з диким сичанням взявся далі її роздягати.

– Рятунку, рятунку! – закричала щосили Ганя. Але тільки ехо відповіло їй – тунку – тунку. І знову все затихло. Нізвідки не відізвався ні один голос, щоб ніс їй порятунок.

Кугельман кинувся завязати їй уста. Вискочив з колінами на груди й ударив знову.

– Хай вбє, але хай не знущається – подумала Ганя й відновила оборону. Та Кугельман колінами притиснув праву руку, з лівої стягнув рукав хутра, а далі обернув її, скочив з колінами на ліву руку, аж кістки захрустіли.

Дикий стогін вирвався з грудей Гані, й вона втратила притомність. Кугельман відкрив двері й покликав чуру.

– Сріц, дзбанок води сюди!

– "Ізволь!" – відповів чура й за хвилину з'явився знову з водою.

– Можеш іти! –

Тихо зачинилися двері, Кугельман лишився знову з непритомною дівчиною. Він дивився то на дзбанок води, то на Ганю. Вкінці підійшов до шафи, вийняв пляшку горілки, налив у шклянку і це все поставив на стіл.

– Так буде найкраще – промовив до себе. Підійшов до Гані, стягнув з неї хутро та звязав її безвладні руки. Щойно тоді забрався привертати їй притомність, вливаючи до уст горілку. Гострий смак алькоголю збудив нерви дівчини й вона відкрила очі та розглянулась довкруги.

– Де я? – запитала. – Де Петро?

– Ти в мене – відповів Кугельман і глумливо всміхнувся. – А Петро ще довго тут не буде. Коли ти надальше будеш такою впертою, так я і Петра знайду. Доля Петра залежить тепер від тебе. Отже? – Давай розпічнемо більш конкретно.

Кугельман підійшов до її міг і почав знімати з них шнури. Ганя кидалася, боронилася так, що Кугельман насилу розвязав їй ноги. Аж на Гані влекшило оборону.

– Нелегкий ти до роскушення горіх, але глянь! – і повів перед її очима тепером чорною пістолі. – Це вспокоїть тебе.

– Вбий, вбий! – просила крізь плач Ганя. – Мені краще смерти ніж погодитися на твої бажання.

– Ха, ха, ха! На смерть тебе я не привіз, а на життя, на потіху, а коли ти така вперта, так я з тобою зроблю ще краще. Сперну натішуєсь тобою сам, а потім... ха, ха, ха – зареготався Кугельман і кинувся наново здобувати свою жертву.

* * *

– Де ж вона могла подітися. Ох, Ганю! Ганю! Скільки я разів просила її, щоб вона не виходила сама. І що це помагає? – Нічого! – з острахом говорила мати. – Вже більше двох годин нема її в хаті. Куди ж вона могла піти вечером? Нащо ж ти дозволяєш їй самій виходити, Петре! – вже з докором звернулась мати до Петра.

– Але ж вона нічого мені не говорила, що має йти до міста, чи куди далі. Але, може, зараз прийде. Чейже по обіді говорила мені, щоб я прийшов непізніше як у своїй годині, а вона мала чекати на мене. Можливо, десь у товаришки забарилась, і її тількищо не видно.

– Дай Боже, щоб це була правда. Та моє серце віщує що з нею щось недобре скоїлось. Мені ніколи так важко на душі не було як оце зараз.

– Що ж могло з нею статися, мамо! Як ви це розумієте?

– Ех, діти, діти! Хіба ж ти не чув, що від деякого часу в білий день пропадають дівчата? Боюся, власне, щоб з нею, щось таке не трапилось. Настали часи, як за татар.

Приємний запах вечері снувався по хаті, але ніхто про неї не думав.

Петро, почувши думку матері, зрозумів, що Гані дійсно могла грозити небезпека.

– Ні, годі – сказав Петро занепокоєний. – Я зараз піду по всіх її товаришках і постараюся її відшукати. А коли там її немає, тоді зголошу це на поліцію.

– Ох, це сором для нас – промовила мати – зголошувати на поліцію, що дівка з хати пропала.

– Ну, то як на це порадити. Нема іншої ради – відповів Петро. – Мусимо її віднайти.

І Петро пішов. Відвідував усі товаришки Гані, але ніхто не міг про неї сказати щось певне.

На другий день Петро зайшов на станицю української поліції. Та дарма. Записали всі дані про Ганю й післали його до Ґестапо. З запертим віддихом застукав Петро до дверей канцелярії Ґестапо. Не з добра та не з добрим заходили сюди.

– Герайн! – почулося з середини, й Петро зайшов.

Ґестапо — За бюрком сидів молодий, вродливий мужчина, шеф Кугельман.

– Чого? – різко запитав Петра.

Петро розповів усе, що знав про Ганю, і просив у нього помочі, щоб знайти суджену.

– Гарний з тебе наречений, поглумився Кугельман, розкладаючи руки, коли не вмієш пильнувати нареченої. Куди нам за нею шукати? Може, вона в партизани пішла? Чи маєш її знимку?

– Маю – відповів Петро. Він витягнув з портфеля знимку й подав Кугельманові.

– Ну, гаразд! Будемо шукати, але коли вона пішла в партизани, то горе вам усім.

Петро вклонився і вийшов.

– Ха, ха, ха! Ти побачиш її тоді, коли волосся на моїй долоні виросте. Я вже придумав для неї місце. Може, ще й зустрінетесь колись. А цікаво було б побачити вашу зустріч. Ха, ха, ха! – реготався до безтями Кугельман.

– А тепер я йду спати – звернувся до своїх урядовців. – Замало спав цієї ночі. Більше нікого не приймаю сьогодні. Зрозуміли?

– Зрозуміли! – відповіли й віддали почесть.

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Ще світ не отрясся з вражень останньої мирової конференції в Парижі, а вже в Америці розпочалася друга конференція Організації Об'єднаних Націй.

В американському радіо промовляли Бирнес і Ванденберґ. Промови двох визначних мужів відносились виключно до взаємин між Америкою й Совітами.

Бирнес, торкаючись цього питання, висказав побоювання, що напруження між Америкою й Совітами все більшає. "Москва не може нас зрозуміти" – сказав Бирнес. За його словами, Росія вважає всі держави, які стоять по стороні Америки, за своїх ворогів. Це дивне тим більше, що саме ці держави роблять усе, що тільки можливе, щоби вдержати з Росією приятельські відносини.

Дальше, Бирнес дивувався поведінці Молотова й Вишинського в кінцевій фазі мирової конференції, де ті два совіт-

ські державні мужі закидали Америці охоту економічно й політично заволодіти Европою. Тут Бирнес не міг здержатися, щоб не пригадати, що такі закиди видвигнула ця держава, яка від тієї ж Америки в час війни дістала в різних видах поміч, на загальну суму 10 мільярдів долярів.

На закінчення своєї промови обговорив Бирнес мирову конференцію в Парижі. Він гостро скритикував становище Росії та інших держав, які зараз лежать у сфері впливів Росії. „Росія постійно говорить про бльок західніх держав, а хто такий бльок створив, - ясно показалося в Парижі".

З черги забрав голос провідник республіканців і делегат Америки, Ванденберг.

Він, подібно як його попередник, скритикував політику Росії й заявив, що напевно, ані Росія, ані Америка не хочуть війни. При кожній важній дебаті в Парижі можна було почути, хто виступав проти кого. На думку Ванденберга, устійнення і зформування життя, як також мир у світі, залежні від наладнання відносин між східнім комунізмом і західніми демократіями. „Таке наладнання - сказав Ванденберг - є можливе".

Майже в цей самий час, коли в Америці промовляли згадані мужі, в Англії було відкрите

Засідання Палати Громад.

Міністр закордонних справ Великої Британії, Бевін, відкрив дводенну дебату на тему британської закордонної політики, як також становища Англії до проблєм Німеччини й Австрії. Бевін сподіється, що в розвитку дальших випадків ситуація зміниться й буде осягнене порозуміння. Одначе, колиб це не вдалося, то це не буде з вини британського уряду.

Опісля міністр перейшов до обговорювання поодиноких точок англійської політики.

По промові Бевіна забрав голос англійський премієр Етлі, який на початку вже в коротких словах начеркнув осяги мирової конференції в Парижі, щоб відтак довше зупинитися на питанні совітсько-англійських взаємин.

Поняття волі й демократії різно розуміють у цих двох країнах - говорив Етлі. В Совітах розуміють ці поняття так, як їх розуміти не треба. Всі ті, які є противні комунізмові, з точки зору Совітів, це скрайні фашисти, реакціонери і т.п.

Слідуючим промовцем був провідник опозиції - Вінстон Черчіль.

Цей старий знавець комунізму тим разом не торкнувся безпосередньо большевиків. Він обговорив актуальні питання, зв'язані з будуччиною Німеччини та Палестини. Промовець довше зупинився на справі Польщі й обвинив Совітський Союз у цьому, що цей не зберігає постанов ялтанської конференції. З черги прийшов Черчіль до Югославії. Події, які зараз проходять у цій державі, є тривожливі. Уряд теперішньої Югославії перемінив державу в комуністичний край, і зайняв до Англії й Америки становище, яке в ніякому випадку не можна назвати приязним - закінчив свою промову Черчіль.

Як бачимо, в цьому випадку, два мужі, Етлі й Черчіль, у своїх поглядах погоджуються.

Так Етлі, як і Черчіль, знають прекрасно комунізм і однаково проти нього виступають.

Твердження це ще більше підкреслює

виступ Етлі на конґресі британських профсоюзів.

Промову Етлі можна розподілити на дві частини. В першій Етлі змалював повоєнну господарку Англії, а в другій говорив виключно про совітсько-англійські взаємини.

За словами Етлі, слово "демократія" зловживається, і дуже часто нимиристуються, щоб означити перебрання влади комуністами. Трагедією світу є, що Совітський Союз перешкоджує в порозумінні совітського народу з зовнішнім світом.

Далі премієр Етлі "відкрив нову тайну", а саме, що совітські часописи подають совітському загалові брехливі відомості про решту світу, що лежить за межами Совітського Союзу. Таке "відкриття" англійського премієра могло бути несподіванкою для англійців, які у своїй уяві виделізували відносини в Совітському раю. Для нас, які всі приманливості цього "раю" відчули на своїх плечах, це ніяка новість.

Свідомий совітської дійсности є теж і Черчіль, який потвердив тільки слова премієра.

На закінчення своєї відповіді премієрові Черчіль сказав: "я рішився і мушу ствердити, що населення Совітського Союзу буде правдиво інформоване про своє становище в світі".

Всі провідні мужі Великої Британії пізнали вже обличчя Совітського Союзу й тепер стараються вірно передати його англійському загалові, перестерігаючи перед комунізмом. Можливо, що знали його вже скоріше, та в надії на можливість скорого порозуміння між двома ладами, демократичним і комуністичним, промовчували факти. Тепер, видко, признали час за відповідний.

Спочатку можна було думати, що Совіти, стрінувшись з заходом, змінили свою політику, своє поступування. Та час показав, що сьогоднішні Совіти, коли не гірші, то напевно такі самі, як ті, що ми їх знаємо. Їхня тактика в нічому не змінилася. По півторарічнім перебуванні в Німеччині,

Совіти пустили фарбу.

В минулому тижні, по закінченні виборів в Німеччині, а совітській зоні почалися для німців, може, незрозумілі події.

Старим, досвідченим способом Москва приступила до перевиховування німців, ... але на російській території.

Ряд німецьких кваліфікованих робітників, техніків і і. дістав "пропозицію" "добровільно" виїхати на працю до Совітського Союзу. Більшість робітників вивезли разом з їх родинами. Як повідомлено, вивезені робітники останутся жити в містах СССР на час пятьох років.

Заг. кількість вивезених осіб досягнула в короткому часі числа 7.000. На численні запити Аліянтської Контрольної Ради, большевики відповіли, що вони, не бажаючи допустити до зросту безробіття в Німеччині, разом з вивезеними німецькими фабриками вивозять до СССР також і робітників вивожених фабрик. /Дійсно, дуже чутлива опіка над людиною!/

Та тим самим Совіти наглядно доказали, що людина - це власність держави.

ГОЛОСИ ПРЕСИ

Божевільний страх перед українцями.

Під таким наголовком приносить - "Свобода" ч.180. цікаву статтю про намагання большевиків доказати перед західнім світом, що в армії генерала Андерса знаходиться більшість українців. /зам.редакції./

"Спостерігаючи поведінку большевиків в Україні та большевицьку пропаганду проти українців закордоном, приходиться до переконання, що большевиків справді огорнув якийсь божевільний жах перед українцями. В самій Україні большевикам зганяють сон з очей українські націоналісти, саботажисти, петлюрівці, повстанці і взагалі "ідеї Грушевського", а закордоном українські скитальці псують їм уже і без того цілком зіпсуту кров.

Влучення польської армії генерала Андерса в англійську та признання польським громадянам, які в цій армії служили, англійського громадянства, большевики знову використовують до своїх бандитських нападів проти українських скитальців. Відомо, що в армії Андерса було теж чимало українців, бувших польських громадян, які в цій армії опинилися зразу силою обставин, а опісля в ній залишилися, з метою боротьби проти німців. Розуміється, що цим українцям належаться теж і привілеї, які Велика Британія признала цілому т.зв. Дольському Другому Корпусові. І це, видно, найбільше дратує Москву, яка наказала своєму театральному урядові в Варшаві виготовити відповідний протест, а заразу ще й вислати окремого представника до Льондону, який мав би "доказувати", на підставі "документів", що Андерс приймає тепер нелеґально до своєї армії членів Української Повстанчої Армії, або українських скитальців, які викажуться, що вони є проти большевиків. Відома пробольшевицька агенція ОНА /Оверсіз Нюз Ейдженсі/ в Ню Йорку в своєму виданні від 9. вересня аж захлистується з безсилої люті проти українських повстанців, або скитальців, переплітаючи щедро свок безглузду інформацію "істінно русскімі" епітетами з большевицького дбайливого лексикону. В цій то інформації й говориться, що варшавський уряд має "документи", які "переконують", що майже ціла армія Андерса складається тільки з українських повстанців, або теж українських "воєнних злочинців", які досі перебували в таборах скитальців у Німеччині. Згадана агенція подає, що "до Льондону вже виїхав представник /варшавського/ міністерства заграничних справ Юзеф Мінєвіч, який повіз з собою наглядні докази, що генерал Андерс помагає своїм і чужим квізлінґам і бандитам втиснутися до одної з британських кольоній..."Агенція твердить, що "Мінєвіч доведе англійським властям, що серед людей генерала Андерса в Італії тепер находять захист найогидніші кримінальні типи, такі як відомий український гешта повець Шатковський"..., як теж "велике число українських квізлінґів з Галичини"... Мінєвіч повіз теж "докази", що " серед українців, які в останніх часах напливають з Німеччини до Італії, находяться дуже небезпечні типи", між якими "є люди, що давніше займалися підривною роботою в Польщі". Якщо б не згадка, що тут іде про українців, можна б собі подумати, що Мінєвіч повіз до Льондону зажалення на теперішнього польського премієра в Варшаві, що - як відомо - власне підривною роботою в Польщі занимався та був навіть за неї суджений і засуджений.

Згадана большевицька агенція чула, як кажуть, що між новими "вояками" генерала Андерса мають бути визначні українські провідники", які ще "донедавна перебували в таборах депласованих осіб" в Німеччині, але зараз нелегально перебрались в Італію і, на підставі доказів, які будуть представлені англійському урядові, одержали фальшиві паштпори від Андерсових людей та заміряють дістатися до Канади"... З подібними "доказами" мають ще виступити теж уряди Чехословаччини та Югославії...

Большевики з одного боку твердчть, що Української Повстанчої Армії цілком "нєт", що скитальці це, за малими виїмками, ті, що їх англійці й американці додому не пускають, хоча вони рвуться до совітського раю, а з другого боку, в тій же самій большевицькій пропаганді, куди не глянь, тільки що й бачиш українських - якщо не скитальця, то повстанця. Українські скитальці зганяють сон з большевицьких повік; в Україні повстанці, а в цілому світі, в армії Андерса, в англійській та американській арміях, на всіх континентах переляканим большевицьким очам, тільки що й ввижається грізна постать українця - сьогодні скитальця, а завтра судді й месника. Большевицькі теж брехні належатимуть до рахунку, що його український месник у свій час предложить большевицькому катові.

Україна в кігтях "чистки".

/"Український Робітник" -ч.38./

Вичистивши українських провідних комуністів, письменників, журналістів і провідників промисловости, кровожадна большевицька влада в Кремлі посунула на села й зачала винищувати урядовців колгоспів, кооператив та місцевих політичних начальників. Чистка, як подає "Правда", зачалась минулої пятниці. Кажуть перелякані божки з Кремля, що на селех відбувається "масове нищиння" державного майна і що воно має політичний підклад. Передовицю про це з "Правди" передало совітське радіо по цілій країні. /Населення, мабуть, знову голодує через нездарну господарку большевиків, і треба знайти жертвенного козла, щоб відвернути увагу від себе/.

Започаткував цю нову чистку декрет совітського уряду, підписаний Сталіним і генерал-полковником Ждановим, писарем осередного комітету комуніс-

тичної партії. Декрет каже, що хліборобські урядовці, яких знайдуть винними в "протидержавній діяльності", будуть названі, як звичайні злочинці.

Поруч хліборобство, чистка шаліє також у кооперативах і між місцевими політичними провідниками.

"Правда" пише :"Почуття громадських колективних сільських господарств приймає місцевий характер. Рух цей має політичний підклад першої ваги. Певні останки економічні елементи поза - хоплювали громадську землю для свого власного зиску".

Якою смертю помер митрополит Кир Андрей.

/"Будучність Нації" /Канада/ пише, "Тепер коли приїхало вже кілька осіб до Америки з Західньої України "Будучність Нації" постаралася провірити точно, якою властиво смертю помер бл.п."Митрополит Андрей. І так: тепер є вже цілком певним, що Митрополита комуністи отруїли.

Сталось це в такий спосіб: комуністи зарядили бенкет, на котрий запросили представників російської Православної Церкви і Української Католицької Церкви в особі Митрополита Андрея Шептицького і ще кількох крилошан. Цей бенкет мав за ціль довести до співпраці цих двох церков. Митрополит так якби предчував злобу большевиків і не хотів піти на цей бенкет, однак коли оо.крилошани звернули увагу Митрополитові, що в той спосіб може врятує Митрополит нашу св.Українську Католицьку Церкву від переслідування большевиків, Митрополит згодився і пішов на це прийняття. Це прийняття показалося злим для цього великого святця; в поворотній дорозі з бенкету Митрополит почав відчувати сильні болі в шлунку, страшно мучився через два дні і серед великих терпінь помер.

Большевики дочікали до поживи, до її давали Митрополитові підчас прийняття, якоїсь сильної трійки, що довела до смерти Митрополита.

Щоби замилити очі цілого світу, що вони зо смертю Митрополита не мають нічого спільного, большевики урядили великий державний похорон для тлінних останків Митрополита, на котрім були присутні також високі большевицькі представники.

Також для епілептиків.

Не проминув в це і день, щоб я якісь із лікарів не винайшов нового ліку, який у медицині з давнього століттями непорушені століттями.

На початках цього року великий розголос зробило відкриття серед - ліки для лікування епілепсії /падучої/ - тріціон.

З самих З.ДА епілептиків нараховується до 300 осо; десять місяців тому на сторінках часопису "Емерікен Медікель" Асошієйшен" появилося оголошення: тріціон може виліковувати, як також лікувати. Сотні експериментів із несподіваним ефектом перевели двох молодих епілептиків, які піддалися лікуванню за посередництвом цього лікарства. Перша, дівчина з Нью Йорку терпіла на епілепсію три роки, а друга з Чікаго, яка хворіла вже 5 літ. Обі вони вийшли здорові .

- " -

Лікарі проголосили, що періодичний радіоскопійний огляд грудей усунув би велику частину випадків туберкульози, або щонайменше дозволив би на енергійне піклування, яке запобігли б цій хворобі. Такий експеримент почався вже в ЗДПА. Лікарі Нью Йорку твердять, що усунення хвороби може відбутися між 25 роками; бурмістр Томас Дейві згодився перший піддатися курацiям, для прикладу іншим, і вийшов цілком здоровий.

/ За італійською пресою -"Оджі" -ч.43

Дві гіни за Мусолінія.

Уряд для збереження майна бувших ворожих держав в Англії продав меблі, влаштування та інші речі, які були власністю італійського "Чейрінг Крос". Між тими речами знаходився також в однійіз заль бронзовий шильд, на якому був зображений Мусолині. Цей шильд продано за два гіни.

За погруддя Юлія Цезаря заплачено 55 фунтів штерлінґів, що перераховуючи на італійську валюту, виносить приблизно 111 ооо лір.

З життя в Таборі

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ.

В четвер, 24.10.1946., в год.14,30, відбулися в залі Таборового Театру Надзвичайні Загальні Збори Студентської Громади. Після звіту поодиноких членів виділу, в яких вони подали причину свойого уступлення, розгорнулася гаряча дискусія над останніми подіями в студентському житті, що мали місце в нашому таборі. Надзвичайні Загальні Збори осудили поступовання голови Студентської Громади, хор. Маслія, який діяв всупереч рішучню виділу та інтересам членів Громади. На Зборах були присутні гості: п.комендант табору майор Яськевич, п.проф.Монцібович, п.інж."онцібович і п.др. Турко. У своїй промові п.майор Яськевич запевнив на будуче тіснішу співпрацю та повну піддержку в студентських справах зо сторони Команди Табору.

З черги Контрольна Комісія ствердила вимаганий порядок в поодиноких діловодствах С.Г. і поставила внесок, уділит уділити абсолюторію уступаючому виділові. Надзвичайні Загальні Збори уділили абсолюторію членам виділу, за виїмком голови С.Г., хор. Маслія.

Після короткої перерви приступлено до вибору голови та управи С.Г. Треба зазначити, що на Зборах у вирішуванні поодиноких справ панувала повна одностайність членів.

Провід С.Г. тепер у руках таких людей: голова - Гаврих, м.голова - Марків Орест, секретар - Кекіш, реф.звязку - Білик, скарбник - Ільницький та члени виділу: Марків Ол. і Ванчівський; Контрольна Комісія : Верига, Матичак і Золошин, Товариський Суд: Малицький, Микитин і Стецюк.

Сподіємося, що новий виділ буде гідно репрезентувати нашу С.Г., маючи на думці добро нації й добро українського студентства.

- Присутній -

Таборовий концерт дня 26.10.1946.р.

Цього дня відбувся в таборовому театрі великий концерт, з нагоди присутности в таборі урядовців англійської команди.

Концерт розпочався виступом хору "Б" під художнім керівництвом п.Гаврилюка. Серед трьох речей, які виконав хор, /"Лемківська вязанка", "Садок вишневий" в обрібці Гнатишина та народня пісня "Ой на горі женці жнуть" в обрібці О.Кошиця/ особливе враження справила тонкість нюансів та добрим пяно "Лемківська вязанка". Решта, дві, були виконані цілком задовільно і показали безперечне зростання хору як мистецької одиниці.

Крім того, учасники цього ж хору "Б" показали два західньо-европейські танки /фокстрот і танго - чеміта, досить управнені з ритмічного боку. Помимо них ще виступив вокальний октет цього хору, що виконав дві речі, скомпоновані порлремовичем на теми загально-таборового життя "Льоов за дротами" і "Колись дівчино мила"/.

За хором "Б" виступала мандолінова орхестра таборового Т-ва "Просвіта". Цей молодий мистецький колектив за порівнюючи недовгий час безперечно зріс, що виявилося у виконуваній точці вальс "Ранна роса". Щодо вязанки народніх пісень, то вона теж уже добре зіграна виконавцями, хоч і лишає деякі сумніви відносно правильности самої мельодії пісні /нпр. "Ой під вишеню"/. Вважаємо за недоречність і деякі зайві павзи в пісні "Ой, за гаєм, гаєм..."

По мандоліновій орхестрі виступив знаний нам хор "А" під керівництвом хорунжого Гумініловича. Успіхи цього хору всім знані, а до того ж ефектовний і вдалий добір репертуару виконуваних пісень /"Чакувала та сива зозуля", "Дзвони", "Через поле широке" і "Птичий хор"/ тільки сприяв його виступові. Молодий диригент хор. Гумінілович є високо обдарована людина, що вміє добре тримати хор.

Дві точки, виконані бандуристами хору "А" "Повій вітре на Вкраїну" і "Посадила огірочки"/, залишили дуже приємне враження, а підновлена декорація складала тут додаткову ілюзію, що переносила до рідного краю.

Найбільш яскравими точками в усьому концерті виявилися дві останні точки: танок "Запорожець" та фінальна інсценізація "Найкращі дівчата". Ця остання точка поставлена в ревюовому плані з дотепними карикатурами відомого таборового мистця "Го- Го" викликала одностайне схвалення глядачів. Здалими виявилися тут добавлені карикатури урядовців англійської команди /як полк.Кольчана капітана Донеля, всіх сержантів та знаменитого "Ніколи"/. На жаль, загальне видовище цієї точки погіршувалося тим, що ввесь "похід" таборової аристократії не йшов у рівно-запланованому темпі, внаслідок чого утворювалися пусті місця, на які похмуро "дивилися" зосвого авта карикатури англійських урядовців.

Концерт пройшов на досить високому мистецькому рівні. Окремо слід зазначити велику енергію, прикладену до організації цієї імпрези п.пполк.Сосідком.

Конферанс концерту в рідній і англійській мовах вів п.Дорожівський.

Вкінці висловимо побажання, щоби такі імпрези відбувалися частіше, і щось би вносили нового, особливо з ревієвої сторінки, бо як це показалося, цей жанр має великий успіх у таборового глядача.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я !

Управа літературно - Мистецького Клюбу повідомляє, що в понеділок 4.11.1946.р. в год.19,оо, в домінці Студентської Бібліотеки відбудуться сходини членів Клюбу.

На сходинах п.Бендер відчитає реферат на тему: " Українські письменники СУЗ".

Реферат буде виготовлений на основі власних споминів п.Бендера з авторських вечорів уладжуваних тими ж письменниками.

Приявність членів обовязкова. Гості побажані.

Управа ЛМК

О Г О Л О Ш Е Н Н Я !

В неділю, 3.листопада 1946.р. в приміщенні Барак ч 41. відбудуться Звичайні Загальні Збори членів цеху. Початок в год.14 - ій.

Порядок дня : 1.Відкриття Зборів і вибір президії.
2.Прочитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
3.Звіт з діяльности цеху.
4.Звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії уступаючому Зарядови.
5.Вибір нового Заряду.
6.Внески й запити.

Приявність членів обовязкова, гостям раді.

За Заряд цеху
Тихонюк
/ цех-м...ст

Редагує редколегія Видає Культ-Освітний Відділ За редакцію відповідає В. Верига